

Jong en Actief in Lansingerland

In gesprek met jongeren over
maatschappelijke participatie
in de gemeente Lansingerland

Auteurs

Tarik Pehlivan, Nickey de Haan, Manouk Dreyer, Nikki van de Klundert

Publicatienummer 320a

© **Stichting Alexander**

Amsterdam, december 2017

In opdracht van

Gemeente Lansingerland

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Het onderzoek	5
1.2	Leeswijzer	6
2	Onderzoeksopzet en respondenten	7
2.1	Onderzoeksopdracht en vraagstelling.....	7
2.2	Kwantitatief en kwalitatief onderzoek	7
2.2.1	Doelgroepen en thema's voor kwalitatief onderzoek	7
2.2.2	Werving en respons	10
2.3	Verwerking, analyse en rapportage	10
3	State of the art: jongeren over maatschappelijke participatie.....	12
3.1	Jongeren in hun leefomgeving	12
3.1.1	Natuur, groen en schone straten	12
3.1.2	Buurten zijn gezellig en rustig, maar er zijn weinig plekken voor jongeren ..	13
3.1.3	De omgeving is veilig en er gebeuren zelden rare dingen.....	14
3.2	Jongeren en hun vrije tijd.....	14
3.2.1	Sport en spel	15
3.2.2	Minder jongeren buiten te vinden, buiten chillen is moeilijker geworden	16
3.3	Lid van een vereniging	19
3.4	Actief meedoen.....	19
3.4.1	Weinig vrijwilligers, maar wel actieve jongeren	19
3.4.2	Zin om iets te organiseren: feesten, festivals en toernooien	20
3.5	Interesse voor maatschappij en politiek.....	23
3.5.1	Politiek en jongeren: een lastige combinatie.....	23
3.5.2	Politiek is vaak onbegrijpelijk en niet zo cool	23
3.5.3	Wel belangstelling voor maatschappelijke ontwikkelingen en kwesties.....	24
3.6	Inspraak van jongeren	25
3.6.1	Inspraak is belangrijk, maar komt minder voor dan gewenst.....	26
3.6.2	Waar inspraak van jongeren over moet gaan	27
3.6.3	Manieren om inspraak te organiseren.....	27
4	Conclusies	29
4.1	Jongeren en hun omgeving	29

4.2	Jongeren en vrije tijd	29
4.3	Lid van een vereniging	30
4.4	Actief meedoen.....	30
4.5	Interesse voor maatschappij en politiek.....	30
4.6	Inspraak van jongeren	31
4.7	Slotbeschouwing: versterken van de participatie van jongeren	32
4.7.1	Geef jongeren fysiek en sociaal de ruimte om elkaar vrij te ontmoeten	32
4.7.2	Benader en begeleid jongeren actief voor flexibele en vrijwillige inzet	33
4.7.3	Neem meningen en ideeën van leerlingen op school serieus	33
4.7.4	Maak gemeente, jeugdbeleid en beleidsmakers zichtbaar voor jongeren.....	33
4.8	Resultaten en actiepunten uit de eindbijeenkomst.....	34
4.8.1	Programma	34
4.8.2	Versterken maatschappelijke participatie: resultaten en actiepunten.....	34

1 Inleiding

De gemeente Lansingerland wil jongeren stimuleren om actief en betrokken te zijn in de samenleving. Door jongeren actief uit te nodigen om te participeren wil de gemeente de betrokkenheid van jongeren in hun gemeenschap vergroten, de sociale cohesie versterken en de ontwikkeling van actief burgerschap ondersteunen. Om te bepalen wat hiervoor nodig en ondersteunend is, heeft de gemeente opdracht gegeven aan Stichting Alexander om te onderzoeken:

- in welke mate de jeugd maatschappelijk participeert?
- hoe de gemeente de maatschappelijke participatie van de jeugd kan vergroten?

1.1 Het onderzoek

Om bovenstaande vragen te beantwoorden, heeft Stichting Alexander een onderzoek ontworpen en uitgevoerd onder jongeren tussen 12 en 25 jaar in de drie woonkernen van de gemeente Lansingerland, bestaande uit kwantitatief onderzoek (een enquête) en kwalitatief onderzoek (straatinterviews, en panelinterviews).

Allereerst is in juni en juli 2017 een enquête gehouden onder jongeren, waarmee de vraag werd beantwoord in welke mate jongeren in de gemeente participeren. Over de enquête onder jongeren in Lansingerland is reeds apart verslag gedaan in het rapport “Jong en actief in Lansingerland: onderzoek naar de maatschappelijke participatie van jongeren” (september 2017).

Op basis van de conclusies uit de enquête, zijn thema's en vragen geformuleerd voor verder verdiepend onderzoek. Voor die verdieping van meningen, ervaringen en ideeën van jongeren over hun maatschappelijke participatie zijn vervolgens in september en oktober 2017 straat- en groepsinterviews gehouden met jongeren uit de drie woonkernen. In dit rapport doen we integraal verslag van de uitkomsten van het kwalitatieve onderzoek onder jongeren in Lansingerland. De conclusies uit de eerdere enquête zijn in het huidige rapport verwerkt, zodat de kwantitatieve en kwalitatieve onderzoeksresultaten gezamenlijk een zo compleet mogelijk beeld bieden van de uitkomsten uit het onderzoek.

Het onderzoek is afgesloten met een eindbijeenkomst in december 2017 waarbij jongeren, ouders, professionals en de gemeente met elkaar in gesprek gingen en hebben gekeken hoe de volgende stap gezet kan worden. Dat wil zeggen: hoe kunnen jongeren, ouders, professionals

en de gemeente samen ervoor zorgen dat jongeren in Lansingerland (nog) meer dingen ondernemen en actief meedoen en meedenken.

1.2 Leeswijzer

Dit rapport is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 2 beschrijven we de de opzet van het kwalitatieve onderzoek. Hier beschrijven we de centrale onderzoeksvraag voor het kwalitatieve onderzoek, de wijze waarop de thema's en vragen voor de straatinterviews en panelinterviews tot stand zijn gekomen, de samenstelling van de respondentengroep en tot slot op welke wijze we de uitkomsten van kwalitatieve onderzoeksgegevens enquête hebben geanalyseerd. Hoofdstuk 3 bevat de resultaten uit de straatinterviews en panelinterviews. In hoofdstuk vier hebben we de de conclusies over de onderzoeksresultaten (4.1 t/m 4.6) opgenomen, en onze bevindingen gerapporteerd over de centrale vraag voor het kwalitatieve onderzoek (4.7). Tot slot wordt in hoofdstuk 4 (zie 4.8) verslag gedaan van de resultaten en actiepunten uit de interactieve eindbijeenkomst op 6 december 2017 in het gemeentehuis van Lansingerland waar de resultaten uit het onderzoek zijn besproken met vertegenwoordigers van de gemeente, scholen, organisaties, en met jongeren en ouders.

2 Onderzoeksopzet en respondenten

2.1 Onderzoeksopdracht en vraagstelling

Het onderzoek 'Jong en Actief in Lansingerland' wordt uitgevoerd om te bepalen wat nodig is om de betrokkenheid van jongeren in hun gemeenschap te vergroten, de sociale cohesie te versterken en de ontwikkeling van actief burgerschap te ondersteunen.

Straatinterviews en panelinterviews met jongeren over hun vrijetijdsbesteding en (maatschappelijke) participatie vormen het tweede deel van dit onderzoek. Deze zijn bedoeld om, aanvullend op de mate waarin jongeren in Lansingerland (maatschappelijk) participeren, meer zicht te krijgen op de meningen, ervaringen en ideeën van jongeren over hun (maatschappelijke) participatie. Met deze verdiepende informatie beantwoorden we de tweede vraag van de gemeente Lansingerland: hoe kan de gemeente de maatschappelijke participatie van de jeugd vergroten?

2.2 Kwantitatief en kwalitatief onderzoek

In het onderzoek 'Jong en Actief in Lansingerland' wordt gebruik gemaakt van kwalitatieve en kwantitatieve onderzoeksmethoden. Er is gestart met kwantitatief onderzoek (enquête). Hiermee kon achterhaald worden in welke mate en waarin jongeren participeren in Lansingerland en wat er goed gaat en wat er beter kan (bijvoorbeeld hoeveel jongeren vindt, doet of mist iets). Volgend op een analyse van de uitkomsten uit de enquête, zijn jongeren in individuele interviews en groepsinterviews (panelinterviews) geraadpleegd om meer verdiepende informatie en inzichten te verzamelen over wat nodig is om de maatschappelijke participatie van jongeren te versterken. Deze fase van het onderzoek biedt ruimte aan de diversiteit van percepties, ervaringen en wensen van jongeren.

2.2.1 Doelgroepen en thema's voor kwalitatief onderzoek

Thema's en vragen voor de individuele en groepsinterviews zijn bepaald aan de hand van de uitkomsten uit de enquête, en in overleg tussen onderzoekers, gemeente en jongeren in Lansingerland.

Focus op leeftijd jeugd in het jeugdbeleid

Het gemeentelijke jeugdbeleid, en specifiek het beleid voor jeugdparticipatie, richt zich op inwoners in de leeftijd 12–18 jaar. Dit is de leeftijdsgroep op wie het kwalitatieve onderzoek primair is gericht.

Extra focus op jongeren in Bleiswijk

Het vervolgonderzoek richt zich op jongeren uit alle drie woonkernen in Lansingerland. Jongeren uit Bleiswijk waren in de enquête echter ondervertegenwoordigd. Daarom hebben we in het vervolgonderzoek extra ingezet op het raadplegen van jongeren uit deze woonkern.

Thema's en vragen voor kwalitatief onderzoek

Thema	Vragen	
Leefomgeving	Ben je tevreden over jouw buurt? Waarom wel/niet? Wat zou er volgens jou anders of beter kunnen? Hoe?	
	Hoe gaan mensen met elkaar om in jouw buurt? Wat vind je daarvan?	
	Wat zou er volgens jou anders of beter kunnen? Hoe?	
	Is de buurt waarin jij woont schoon en netjes? Waarom wel/niet? Wat zou er volgens anders of beter kunnen? Hoe?	
	Kan je gezond en veilig leven hier? Waar merk je dat aan? Wat zou er volgens jou anders of beter kunnen? Hoe?	
Vrije Tijd, Sport en Buiten Chillen	Wat doe je in je vrije tijd?	Wat is er nog meer voor je te doen hier? Ben je daar tevreden over? Mis je iets? Wat mis je? Waarom?
		Wat zou er volgens jou anders of beter kunnen? Hoe?
	Sport je wel eens? Wat voor sport? Hoe vaak doe je dat? Waar?	Ben je daar tevreden over, of mis je mogelijkheden? Wat mis je dan? Mis je plekken om te sporten? Wat voor plekken?
		Mogelijkheden om te sporten: Wat zou er volgens jou anders of beter kunnen? Hoe?
	Ontmoet je je vrienden wel eens buiten (op straat, plein)?	Hoe vaak doe je dat? Waar? Wat doe je dan?
		Krijg je daar reacties op van de omgeving/buurtbewoners? Hoe reageren ze daarop?
		Word je wel eens weggestuurd? Door wie? Hoe gaat dat dan? Waarom gebeurt dat? Wat vind je daarvan?
		Wat zou er volgens jou anders of beter kunnen?

		Hoe?
Verenigingen	Er zijn verschillende verenigingen in Lansingerland: weet je wat er allemaal al is? Ben je zelf lid van een vereniging? Wat voor vereniging is dat?	
	Zijn er verenigingen die je mist hier? Waarom mis je die? Zou je lid worden als die er zou zijn? Waarom wel/niet?	
Actief meedoen	Organiseer je zelf (samen met anderen) wel eens activiteiten? Waarom wel/niet?	Zo ja, wat voor activiteiten zijn dat?
		Hoe vind je het om zelf een activiteit (mee) te organiseren?
		Hoe komt het dat je dat bent gaan doen? Ben je gevraagd?
	Zou je zelf wel eens iets willen (mee)organiseren? Waarom wel / niet?	Zo ja, wat voor activiteiten zou je willen (mee)organiseren? Waarom juist die?
		Wat/wie zou je daarbij kunnen helpen? Hoe?
	Wat is een goede manier om jongeren te betrekken om activiteiten te organiseren? Of om mee te helpen? Waarom werkt dat volgens jou?	
	Wat hebben jongeren eraan om activiteiten te organiseren of mee te organiseren. Wat hebben anderen eraan? Bv buurt/wijk/school/andere jongeren / volwassenen?	
Interesses en politiek	Welke onderwerpen interesseren jou? Wat houd je bezig? Op welke manier houd je je bezig met die onderwerpen?	
	Zijn er onderwerpen waarover je je zorgen maakt? Welke? Waarom maak je je daarover zorgen?	
	Zijn er onderwerpen waarvoor niet genoeg aandacht is, vind je? Waarom vind je dat?	
	Weinig jongeren zijn geïnteresseerd in de politiek: hoe is dat voor jou? Geldt dat voor alles waarmee de politiek of de gemeente zich bezig houdt?	
	Denk je dat het mogelijk is om jongeren meer te interesseren voor politiek of het beleid van de gemeente? Hoe dan?	
Inspraak / mening geven	Vind je het belangrijk dat jongeren hun mening geven over zaken die ze aangaan?	
	Vragen mensen jou wel eens om je mening? Wie doet dat? Waarover? Hoe vind je dat?	
	Over welke onderwerpen moet dat gaan? Waarom zijn dat belangrijke onderwerpen? Wie zou dat met jongeren moeten bespreken?	
	Op welke manier zou jij het liefst om je mening gevraagd worden, willen meedenken?	
	Waarop moeten we letten wanneer we jongeren om hun mening vragen? Waarom is dat belangrijk?	

2.2.2 Werving en respons

Voorafgaand aan het kwalitatieve onderzoek hebben de gemeente Lansingerland en de onderzoekers eerst jongeren – die via de enquête hadden laten weten, betrokken te willen zijn bij het vervolg – jeugdprofessionals, schooldirecties, verenigingen / organisaties en hun vrijwilligers, geïnformeerd over de uitkomsten van de enquête. Vervolgens is met hen in kaart gebracht op welke locaties en met welke doelgroepen in de gemeente straatinterviews en panelinterviews gehouden konden worden. Verschillende organisaties voor jongerenwerk en een school hebben een actieve rol genomen in de werving en het motiveren van jongeren om aan panelinterviews deel te nemen. Zij hebben tevens ruimte beschikbaar gesteld voor de panelsinterviews, de onderzoekers geïnformeerd over activiteiten of locaties waar onderzoekers jongeren konden raadplegen.

Op deze wijze zijn uiteindelijk in totaal 121 jongeren, 48 jongens en 73 meisjes, in de leeftijd van 12 tot en met 22 jaar, geïnterviewd. In onderstaande tabel is het bereik van de interviews weergegeven, verdeeld naar woonkern, onderzoeksmethode, aantal jongens en meisjes en leeftijd.

Woonkern	Methode	Aantal Jongens	Aantal meiden	Leeftijd	Totaal
Bleiswijk	Straatinterviews	22	19	12-15 jaar	41
	Panels	8	7	13-16 jaar	15
Berkel en Rodenrijs	Straatinterviews	5	20	11-19 jaar	25
	Panels	3	8	15-21 jaar	11
Bergschenhoek	Straatinterviews	3	5	12-14 jaar	8
	Panels	7	14	13-22 jaar	21
Totalen		48	73	12-22 jaar	121

2.3 Verwerking, analyse en rapportage

De perspectieven van jongeren op de onderzoeksthema's en -vragen uit de straatinterviews en groepsinterviews zijn geïnventariseerd, uitgewerkt en geanalyseerd. De analyse van deze uitkomsten wordt gepresenteerd in hoofdstuk drie. Waar mogelijk worden specifieke elementen van de analyse geïllustreerd met citaten van uitspraken van jongeren uit het onderzoek. Persoonlijke gegevens van respondenten zijn geanonimiseerd.

De rapportage wordt afgesloten met conclusies over de afzonderlijke onderzoeksvragen in hoofdstuk vier. Deze conclusies zijn tevens ter reflectie voorgelegd aan jongeren uit

Lansingerland. Het commentaar van jongeren die feedback hebben gegeven op de conclusies, is verwerkt in hoofdstuk vier. De conclusies over de afzonderlijke onderzoeksthema's, worden gevolgd (in paragraaf 4.7) door bevindingen van de onderzoekers over de centrale vraagstelling voor het kwalitatieve onderzoek. Hoofdstuk vier bevat ook actiepunten die zijn voortgekomen uit een interactieve bijeenkomst over de conclusies met vertegenwoordigers van de gemeente, scholen, organisaties, en met jongeren en ouders op 6 december 2017 in het gemeentehuis van Lansingerland.

3 State of the art: jongeren over maatschappelijke participatie

3.1 Jongeren in hun leefomgeving

Jongens en meisjes in Lansingerland zijn over het algemeen tevreden over de buurt waarin ze wonen, over hun relaties en contacten met mensen in hun omgeving en over de mogelijkheden voor steun (bij vragen of problemen) en werk. Dat geldt voor jongens en meisjes in alle drie de woonkernen. Verschillende kenmerken van hun buurt en omgeving maakt dat jongeren tevreden zijn: de fysieke omgeving, de rust, schone parken en straten, goede omgang tussen buurtbewoners, en een veilige omgeving waar weinig 'raars' gebeurt.

3.1.1 Natuur, groen en schone straten

Jongeren noemen regelmatig natuur en groen in de omgeving, en met name de vele weilanden. Sommige jongeren vertellen nadrukkelijk dat ze daar blij van worden, vooral wanneer ze 's morgens in de mist door weilanden fietsen. Andere jongeren vinden dat natuur en groen in de omgeving helpt om gezond op te groeien. Voor enkele jongeren levert 'de natuur' echter zo zijn eigen problemen: haar ouders hebben een kas die door het water uit de sloten regelmatig overstroomt. Wat niet zozeer een probleem is, maar wel een wens van sommige jongeren, is dat er op dit moment veel bosjes zijn geplant: ze zouden daar graag meer bomen zien. De buurt vinden ze redelijk netjes, op de troep van hangjongeren na, zoals peuken en glas in het park en lege blikjes op parkeerplaatsen. Ze klagen ook over kauwgom op straat.

Dat is niet chill als je erin valt.

Hoewel jongeren soms commentaar hebben over afval en vuil op straat, en groen en natuur om hen heen waarderen, lijken veel jongeren in de interviews zich niet veel bezig te houden met natuur en milieu. Volgens sommige jongeren is dat niet een onderwerp waar ze zich nu iets bij kunnen voorstellen. Ze denken dat het vooral volwassenen zijn voor wie dat interessant is, maar sluiten ook niet uit dat ze er zelf interesse voor zouden kunnen krijgen wanneer ze ouder zijn.

Ik denk dat je over een paar jaar daar misschien wel mee bezig kan zijn. Maar van onze leeftijd is daar niemand echt mee bezig.

3.1.2 Buurten zijn gezellig en rustig, maar er zijn weinig plekken voor jongeren

Mensen in de buurt gaan goed met elkaar om, en het is er gezellig. Jongeren hebben genoeg en goed contact met vrienden en ouders, ervaren dat hun ouders/verzorgers naar hen luisteren, en voelen zich gesteund door volwassenen. Sommige jongeren vinden dat ze leuke burens hebben, en er worden tuinfeestjes georganiseerd in de straat. Burens zijn leuk wanneer ze geen overlast veroorzaken. Jongeren vinden het ook leuk wanneer in hun omgeving veel kinderen wonen. Regelmatig noemen jongeren in verschillende woonkernen dat ze het winkelaanbod in Lansingerland klein vinden. Over het algemeen is het ook rustig in de buurt. Wel zijn er in Bleiswijk jongeren die last hebben van het luiden van de kerkklokken: ze ergeren zich aan 'de herrie'.

Jongeren die niet naar het jongerencentrum gaan (ook omdat er bijvoorbeeld geen inloop of activiteit is), of sporten of naar een vereniging of uitgaansgelegenheid gaan of kunnen, en elkaar toch willen ontmoeten, wordt het soms erg moeilijk gemaakt om dat buiten te doen. Jongeren verklaren dit door een gebrek aan fysieke plekken voor jongeren in hun buurt om elkaar te ontmoeten. Daarbij lopen sommige jongeren ook nadrukkelijk aan tegen negatieve beelden en reacties die volwassenen hebben. Hieruit blijkt dat het contact met 'volwassenen' niet eenduidig zijn en vaker uiteenlopen dan hun positieve ervaringen met ouders en leraren.

Last van negatieve beelden over jongeren

Sommige jongeren hebben nadrukkelijk last van de negatieve beeldvorming over jongeren bij volwassenen. Er zijn jongeren die vinden dat het andere jongeren het zelf zijn die met hun ongewenste gedrag het voor de meerderheid van jongeren verpesten. Er zijn ook jongeren die merken dat volwassenen jongeren over een kam scheren, en een eenzijdig en negatief beeld van jongeren hebben. Zo wijzen sommige jongeren de onderzoekers erop dat jongeren niet alleen *chillen*, maar 'ook nuttige dingen doen'. Jongeren die last hebben van het negatieve beeld over jongeren willen nadrukkelijk dat volwassenen stoppen met hun negatieve kijk en reacties op jongeren. Zij vinden bijvoorbeeld dat experimenteren hoort bij jong zijn en opgroeien, en dat een keer experimenteren met drugs 'je nog geen junk maakt.' Negatieve beelden van jongeren en negatieve reacties op jongeren spelen met name rondom de aanwezigheid van jongeren in de buitenruimte in hun vrije tijd. Hoe jongeren dit ervaren, beschrijven we daarom verderop in dit rapport (zie: 3.2 Jongeren en hun vrije tijd).

3.1.3 De omgeving is veilig en er gebeuren zelden rare dingen

Jongeren in verschillende buurten vinden hun omgeving veilig. Sommige jongeren moeten een lange weg afleggen met de fiets om op school te komen. De routes zijn volgens jongeren wel veilig, zowel sociaal als in het verkeer. Volgens sommige jongeren is het vanzelfsprekend dat het in Lansingerland veilig is.

Wat denk je zelf? Het is hier Bleiswijk!

Jongeren voelen zich veilig omdat er politie dicht in de buurt is, en veel mensen elkaar kennen. Er gebeuren zelden rare dingen, volgens jongeren. Dat betekent echter niet dat er nooit iets aan de hand is. Af en toe zijn er minder leuke of zelfs shockerende gebeurtenissen: een brand in de straat, een gebroken achterrait, of iemand die is neergeschoten.

Hier is het wel echt veilig maar... je moet niet denken dat je dat er niks gebeurt. Bijvoorbeeld, dat is wel een paar jaar geleden, dat er iemand is neergeschoten in Dokkumerstraat. Er gebeuren hier wel echt dingen, maar het is niet zo erg als Roffa (Rotterdam)

Volgens sommige jongeren lopen er ook types rond in hun buurt, vooral 's avonds laat, die zij niet vertrouwen. Ze maken zich er geen zorgen over, maar houden wel rekening met de aanwezigheid van zulke mensen.

Je kan niet zomaar ff denken van: nou laat ik even gewoon om 12 uur 's nachts, 1 uur 's nachts, even naar buiten want er lopen echt wel mensen rond...er lopen echt wel gekkies rond, dat moet je wel weten.

3.2 Jongeren en hun vrije tijd

Jongeren in Lansingerland houden zich met van alles bezig in hun vrije tijd, bleek al uit de enquête. In de interviews vertellen jongeren dat ze binnenshuis hun vrije tijd besteden aan: gamen, lezen, schilderen, tekenen, spelletjes spelen op de iPad, op sociale media zitten, uitslapen, Netflix of tv kijken, huiswerk maken of helpen met het huishouden. Buitenshuis ondernemen jongeren ook een grote verscheidenheid aan activiteiten: buitenspelen, afspreken met vrienden, zwemmen, naar speeltuinen gaan, vissen, scooter rijden, in de sloot springen, kattenkwaad uithalen, Pokemon Go spelen, wandelen, Kinderpostzegels verkopen, fietstochten maken met familie, naar de camping gaan en voetballen. Sommige jongeren beschouwen roken, blowen en uit de waterpijp roken ook als vrijetijdsbesteding.

Sommigen gaan naar jongerencentrum The Point of naar de kerk. Uit de enquête bleek ook dat jongeren vooral meer willen sporten en met name meer buiten willen zijn: buitenactiviteiten doen en meer buiten chillen op plekken waar ze niet worden weggestuurd.

3.2.1 Sport en spel

Uit de interviews blijkt dat jongeren tevreden zijn over de mogelijkheden om aan sport te doen. In de gemeente zijn genoeg mogelijkheden om te sporten, er zijn veel verenigingen en genoeg trapveldjes. Wat sommige jongeren wel opvalt is dat er voornamelijk kleine kinderen op deze trapveldjes te vinden zijn en haast geen tieners.

Veel jongeren voetballen buiten op straat, op gras- en trapveldjes en bij voetbalverenigingen buiten trainingen om. Tijdens het voetballen hebben ze het idee dat buurtbewoners dat prima vinden. De kwaliteit van de trapveldjes kan wel beter: bij sommige veldjes is geen hek geplaatst om het veld, hierdoor moeten de jongeren vaak de bal uit het water halen. Wat ze graag zouden willen zien is een veldje met een hek eromheen en een veldje van gras in plaats van beton. Andere jongeren voetballen bij de voetbalclub buiten trainingstijden om, daar kunnen ze op kunstgras voetballen.

Niet alle jongeren in dit onderzoek zitten op een sportvereniging, maar degene die dat wel doen, doen aan voetbal, hockey, basketbal, motercrossen, scouting, turnen, wielrennen, badminton, tennis en paardrijden. De meeste sporten kunnen ze in de gemeente uitoefenen. Sommige jongeren missen wel de mogelijkheid om te basketballen in of dichtbij Bleiswijk, of een trampolinesentrum. Verder zijn er jongeren die af en toe meedoen bij een sportvereniging (zoals zwemmen en thaiboxen), maar zijn daar geen lid van.

Sommige jongeren die buiten spelen krijgen wel eens commentaar van omwonenden op hun manier van spelen. Dit lijkt echter een uitzondering, en vaak hebben jongeren daar niet echt last van. In een enkel geval krijgen jongeren commentaar wanneer ze honden bij zich hebben, en anderen zich daarmee bemoeien. Dit vinden jongeren vervelend, maar vaak durven ze niet iets terug te zeggen.

Kinderen willen graag op gras spelen, maar vertellen dat daar steeds minder mogelijkheden voor zijn. Op veel plekken worden huizen gebouwd waar eerst gras was. De plekken waar nog wel gras is, worden soms erg druk met kinderen die niet altijd even aardig zijn. Iemand kwam met het idee om een grote buurttuin in te richten waar iedereen zijn eigen ding kan doen zonder andere in de weg te zitten.

Dat je gewoon net als haar een heel groot grasveld maakt, dan kun je gewoon met ze alle spelen. Dat niemand er last van heeft.

3.2.2 Minder jongeren buiten te vinden, buiten chillen is moeilijker geworden

Het valt sommige jongeren op dat er steeds minder jongeren buiten te zien zijn. Ze geven daar verschillende redenen voor. Waar sommigen denken dat veel jongeren door de tijd die ze besteden aan hun smartphones, games en social media nog weinig buiten te vinden zijn, merken andere jongeren op dat tieners het steeds drukker lijken te hebben: met school, huiswerk, sport of andere hobby, en eventueel nog een bijbaan. Dat is wellicht ook een reden dat er weinig jongeren buiten te vinden zijn.

Niemand kwam meer buiten of ging spelen. Iedereen zit nu in de pubertijd en gaat het niet meer leuk vinden dus dat is ook een reden om binnen te blijven.

Een andere, en veel genoemde, reden dat jongeren minder buiten komen, heeft te maken met het gebrek aan plekken buiten om elkaar te ontmoeten. In verschillende buurten wijzen jongeren erop dat op plekken waar banken zijn neergezet – en waar jongeren bij elkaar zouden kunnen komen en chillen – ook huizen staan waar mensen wonen. Op andere plekken waar het handiger zou zijn voor jongeren om te hangen en te zitten – plekken waar geen mensen wonen – staan juist geen banken. Een groep jongeren uit Berkel en Rodenrijs spreekt in de zomer vaak af op het schoolplein, maar in de winter zijn er geen goede plekken. Er was een plek in Berkel en Rodenrijs bij de skatebaan, een overdekt hokje waar je kon chillen, maar dat is kapot gemaakt door jongeren. De skatebaan is volgens sommige jongeren ook in de avond te donker. Er moet meer verlichting komen, dit is al een keer tegen de gemeente gezegd, maar daar is niks mee gedaan.

Er is geen plek voor ons.

Jongeren die in groepen buiten zijn, en soms zelfs jongeren die alleen buiten zijn, hebben ook het idee dat er erg op hun gelet wordt. Dit gebeurt bijvoorbeeld op straat en in de supermarkt. Jongeren worden door buurtwachten, politie en medewerkers in de supermarkt in de gaten gehouden, en hebben het gevoel zij vaker weggestuurd worden dan ouderen. Ze zijn het ook niet eens met het tassensysteem in de Jumbo. Alle jongeren moet hun tas achterlaten voordat ze de supermarkt binnen gaan, terwijl er geen kluisjes zijn om de tassen in te doen. Dit vinden ze niet veilig voor hun spullen. Ook wordt het als oneerlijk ervaren dat ouderen geen tassen hoeven achter te laten en jongeren wel, omdat zij ‘zogenaamd’ alles jatten. Tot slot geeft een jongen aan dat hij in zijn buurt de schuld kreeg van een kapotte autoruit, terwijl hij niks had gedaan. Hij blijft nu vooral binnen.

Zeg maar net alsof je een dief bent en iets gaat stelen, zo word je bekeken.

Ik heb best wel vaak als ik ergens loop dat mensen gelijk denken dat je aan het hangen bent, of dat je vervelend aan het doen bent

Laat ons hier gewoon zijn en denk niet meteen dat we alles gaan jatten. Want dat is ook totaal niet mijn idee om dat te willen.

Als we rustig zijn dan is er niets aan de hand. Maar soms dan wordt het luidruchtig en dan hebben mensen er last van. Buurttoezicht komt dan langs om te zeggen dat we weg moeten.

Jongeren vertellen over verschillende plekken (ze gebruiken zelf het woord 'hangplekken') waar ze door de politie worden weggestuurd. Enkele jongeren geven aan dat buurtbewoners de politie bellen, omdat zij zich bijvoorbeeld onveilig voelen. Ook krijgen ze commentaar van buurtbewoners met kleine kinderen, die vinden dat ze overlast veroorzaken. Sommige jongeren vinden juist het commentaar van ouders met kleine kinderen verrassend. Ze lijken meer begrip te verwachten van die ouders. Ze vragen zich af of die kleine kinderen niet hetzelfde soort commentaar zullen gaan krijgen wanneer ze ouder zijn.

Maar dan heb ik zo iets van: ja, waar ga jij straks je kind dumpen dan?

Jongeren vinden dat ze er recht op hebben om als individu gezien en behandeld te worden, en niet als 'één van die jongeren', zoals bijvoorbeeld in gevallen waar de politie soms een hele groep jongeren aanspreekt of zelfs beboet om iets wat een enkele jongere heeft gedaan. Jongeren suggereren daarom dat politieagenten goed contact legt met jongeren en zijn best doet om ze te zien en te begrijpen – jongeren noemen dit 'levellen' – zodat vaak een boete niet eens nodig is. Sommige jongeren hebben ervaring met wijkagenten die hierin bedreven zijn. Zij vertellen dat ze niet altijd weggestuurd worden, bijvoorbeeld wanneer de politie langskomt op een ontmoetingsplek of hangplek en vaststelt dat er niets aan de hand lijkt dat wegsturen rechtvaardigt. Toch gebeurt het regelmatig wel, en het gebeurt op een avond soms met dezelfde jongeren die van plek naar plek trekken, en overal weggestuurd worden.

Om de 10 minuten als je in een woonwijk bent ofzo word je weggestuurd.

Het is wel vervelend als je daar gewoon met je vrienden zit.

Het jongeren centrum The Point in Bergschenhoek kennen de meeste jongeren wel, maar niet alle jongeren gaan daar naar toe. Er is lang niet altijd inloop of een activiteit. Voor sommigen uit Berkel en Rodenrijs is het te ver fietsen, in de avond moeten zij in Berkel en Rodenrijs blijven. Een jongeren centrum met spelletjes en chill-plekken vinden de meesten erg leuk. Al moet het wel aantrekkelijk zijn, anders gaat niet iedereen het leuk vinden. Een goede sfeer en je moet weten dat het er zit, anders komt niemand. Volgens de 'regels' van het jongeren centrum mogen jongeren van 18+ het jongeren centrum niet meer in. Voor sommigen werd dit ervaren als een shock. Sommigen vertellen ook dat ze dat missen en zijn soms alsnog rondom het jongeren centrum te vinden. Het is niet altijd duidelijk

of hun aanwezigheid daar – in hun eigen woorden: ‘de zone’ – nu gedoogd wordt of eigenlijk niet toegestaan wordt. Het lijkt erop dat ze in deze zone worden gedoogd zolang niemand last van ze heeft. De oudere jongeren vertellen dat ze behoefte hebben aan meer duidelijkheid van de gemeente over waar ze wel mogen zijn en waar niet, en wat de regels nu eigenlijk zijn.

Jongeren pleiten er voor om eindelijk eens hangplekken aan te wijzen waar ze niet weggestuurd worden. Veel bankjes staan nu in woonwijken. Het liefst zien ze bankjes op plekken waar mensen er geen last van hebben. Voorbeeld: bij de Rotte (want daar wonen weinig mensen) of achter de school (Blesewic). Opvallend is overigens dat jongeren niet allemaal letterlijk vragen naar plekken waar ze niet weggestuurd worden, maar naar plekken ‘waar ze niet lastig gevonden worden’.

Ik zou er ook wat van zeggen hoor als ik die buurtbewoners was.

Ook geven enkele jongeren aan dat enige toezicht op verschillende plekken in de buitenruimte helemaal niet verkeerd is, dit moet alleen niet te veel zijn.

“Er zijn weinig plekken waar je ook een beetje beschut zit dus dat niet je teveel wind opvangt of gezelliger is daar zijn gewoon weinig plekken van hier.”

Op andere plekken, zoals lokale snackbars, waar jongeren elkaar in het verleden ontmoetten, zijn sommige groepen jongeren niet meer welkom. Het gaat dan om grotere groepen jongeren. Terwijl jongeren er begrip voor hebben dat anderen last hebben van een grote groep jongeren, betekent het wel dat ze geen plek meer hebben om elkaar te ontmoeten.

Daar zaten we dan met de hele grote groep. Maar op een gegeven moment worden die mensen daar echt gek van dus werden we daar weggestuurd en mogen we daar ook niet meer zitten met groepen. Dat snap ik maar we kunnen eigenlijk ook nergens anders heen, bijvoorbeeld als het koud is. De meeste ouders zeggen dan gelijk ‘ga gewoon binnen’ maar het is nou niet zo dat elke ouder het goed vindt dat we binnen bij iemand gaan, want het is alsnog wel een groep van 15 mensen.

Door het gebrek aan goede ontmoetingsplekken buitenshuis, ontmoeten sommige jongeren elkaar daarom in hun vrije tijd bij iemand thuis. Dit blijkt mogelijk wanneer het om een kleine groep jongeren gaat. Er zijn ook jongeren die denken dat jongeren elkaar vaker bij iemand thuis ontmoeten door de alcoholwet. Hierdoor gaan jongeren tot 18 jaar buitenshuis minder uit, en hebben minder toegang hebben tot plekken waar alcohol wordt geschonken of verkocht. Dat doen jongeren daarom nu thuis, al dan niet met toestemming van hun ouders. Jongeren kunnen lang niet altijd bij iemand thuis terecht. Wanneer de groep groter is, hebben ouders deze jongeren liever niet in huis.

“Als het koud is dan zeggen de meeste ouders gelijk, ga gewoon naar binnen maar het is nou niet zo dat elke ouder het goed vindt als we binnen bij iemand gaan want het is alsnog wel een groep van 15 mensen.”

3.3 Lid van een vereniging

Jongeren vertellen in dit onderzoek regelmatig dat er in Lansingerland te weinig te doen is voor jongeren. Aan de andere kant zijn er jongeren die niets of weinig lijken te missen, en hun handen vol hebben aan zowel school als andere activiteiten. Uit de enquête bleek dat zestig procent van de jongeren lid is van een vereniging, met name van een sportvereniging. Een kleine minderheid van de jongeren is lid van een hobby-vereniging (muziek, dans, toneel), scouting en van een religieuze jongerenvereniging. Enkeligen zijn lid van studentenvereniging, jeugdbrandweer, jeugdsoos en jongerenwerk Lansingerland. Jongens zijn iets vaker lid van een sportvereniging en meer meisjes zijn lid van scouting en hobbyverenigingen dan jongens.

Tijdens de interviews is gesproken met jongeren die lid zijn van een vereniging – vaak een sportvereniging – en jongeren die (nog) geen lid zijn van een vereniging. Sommige jongeren die nog geen lid zijn van een sportvereniging, vertellen dat ze dat wel van plan zijn. In die gevallen is het een kwestie van een keuze maken of gewoonweg actie ondernemen om zich in te schrijven, en niet omdat de mogelijkheden er niet zijn. Er worden geen verenigingen of mogelijkheden gemist. Een enkele uitzondering is een jongere die in Lansingerland een trampolinepark mist.

3.4 Actief meedoen

3.4.1 Weinig vrijwilligers, maar wel actieve jongeren

Jongeren in Lansingerland zeggen over het algemeen weinig tot geen vrijwilligerswerk te doen of activiteiten te organiseren. Dat lijkt voor jongeren iets ‘voor later’.

Ik zou als ik iets ouder ben wel vrijwilligerswerk willen doen, het liefst iets met dieren.

Wat veel jongeren vertellen over de activiteiten waaraan ze meedoen en meehelpen, en over allerlei activiteiten waarbij ze zich inzetten voor anderen, spreekt dit echter tegen. Zo blijkt uit de enquête en de interviews dat jongeren in alle woonkernen zich inzetten op school, bij een sportvereniging, bij scouting, in hun buurt, in de kerk of in het jongeren centrum. Jongeren in Lansingerland

- geven sportles en training (onbetaald)
- treden op als scheidsrechter bij sportwedstrijden

- zijn speeltakleider bij scouting
- zijn actief bij organisaties zoals Buddies en Unicef
- organiseren feesten of voorstellingen (waarin ze zelf ook optreden)
- zijn klassenvertegenwoordiger
- zijn actief in een leerlingenraad
- schrijven in de schoolkrant of op de website
- geven huiswerkbegeleiding
- verzorgen hulpbehoevende mensen in hun omgeving
- helpen bij activiteiten in hun buurt of woonplaats
- helpen familie met enveloppen vullen of kerstpakketten maken voor bedrijven
- zijn actief in het algemene of kerkelijke jongerenwerk

Opvallend is dat veel jongeren die actief meedoen en meehelpen bij de genoemde activiteiten, dit niet beschouwen als vrijwilligerswerk. Weinig jongeren nemen hierbij de term 'vrijwilligerswerk' in de mond. Het zijn met name jongeren die actief zijn in het algemene of kerkelijke jongerenwerk die gewend zijn om over 'vrijwilligerswerk' te spreken, wanneer ze hebben over het meehelpen en mee organiseren van activiteiten. Voor veel actieve jongeren werkt de term 'vrijwilligerswerk' echter niet als een goede aanduiding voor wat ze doen.

Het klinkt alsof het moet.

Je helpt gewoon, ik vind het niet echt werk.

3.4.2 Zin om iets te organiseren: feesten, festivals en toernooien

Niet alle jongeren in dit onderzoek organiseren activiteiten (of helpen hieraan mee). Sommige jongeren hebben hebben daar gewoon geen zin in, en doen liever mee aan activiteiten die voor hen worden georganiseerd. Volgens jongeren die zelf wel actief zijn (geweest) in het algemene jongerenwerk willen veel jongeren gewoon chillen en niks doen, ze willen dat het voor hen gewoon geregeld wordt. Met name jongeren die inmiddels ouder dan 18 jaar zijn, en zelf in het verleden activiteiten (mee) organiseerden in jongeren centrum The Point, vermoeden dat de technologie (smartphones, games, social media) hier een rol in speelt, iets wat voor hen enkele jaren geleden nog niet of nauwelijks een speelde.

Tegenwoordig hebben jongeren allemaal een smartphone...het lijkt wel of ze in hun smartphone leven, of achter hun computer. Dit was voor ons anders. Wij zagen elkaar altijd buiten of in het jongeren centrum. Daar organiseerden we zelf dingen.

Voor andere jongeren speelt vooral de tijd die ze niet hebben: aan het einde van lange schooldagen, en vooral als jongeren dan ook nog sporten, blijft er soms weinig tijd over voor andere dingen. Sommige jongeren suggereren verder dat je altijd een drempel over moet voordat je gaat meehelpen in een jongerencentrum.

Maar zelf doe ik daar eigenlijk niet aan mee. Want het voelt toch niet helemaal vertrouwd, ik ben daar één keer binnen geweest.

Jonge vrijwilligers in de kerk en het kerkelijke jongerenwerk vinden net als jonge vrijwilligers in het algemene jongerenwerk dat andere jongeren (te) weinig vrijwilligerswerk doen. Zij wijzen wel op een andere reden waarom dit gebeurt. Deze jongeren beschouwen hun kerk als een gemeenschap waarin vrienden gezamenlijk vrijwilligerswerk en – taken doen. Ze denken dat jongeren die geen deel uitmaken van zo'n gemeenschap op zichzelf zijn aangewezen om initiatief te nemen, en dan eerder kiezen voor een bijbaan. Zelf worden zij snel en veel gevraagd door de kerk en voor het kerkelijk jongerenwerk. Het geloof overdragen aan andere kinderen blijkt een belangrijke bron van motivatie voor hun vrijwilligerswerk. Binnen Dock3B organiseren ze daarom veel dingen, en de kerk biedt allerlei mogelijkheden om actief te zijn in verschillende commissies. De jeugddienstcommissie is één die commissies, waar iedere maand een jeugddienst wordt georganiseerd met een kinderband en feestavonden. Ze vinden het fijn om dingen te organiseren, met het geloof bezig te zijn en ook met kinderen.

Als je zelf iets organiseert waar je gepassioneerd voor bent dan is het gewoon leuk dat je bezig bent met iets wat je leuk vindt. Dat is in alles, niet alleen bij Dock3B. Maar als je gewoon iets doet wat je leuk vindt dan is het ook leuk om te organiseren.

Het organiseren maakt volgens deze jongeren dat je ergens deel vanuit maakt en invloed hebt. Tegelijkertijd zien jongeren soms dingen anders dan volwassenen. Door hun enthousiasme kunnen ze veel andere jongeren trekken en inspelen op wat ze leuk vinden en goed kunnen. En belangrijk is dat je iets kunt halen maar ook geven, dus dat je ook zelf kunt groeien. De dingen die ze organiseren zijn ook voor andere ouders nuttig: ouders gingen met elkaar praten en kinderen kunnen elkaar ontmoeten.

Mensen waarderen dat ook echt heel erg dat je dan wat bijdraagt voor de gemeenschap.

Normaal zijn er altijd kinderen aan het vechten of ruzie maken en als wij er zijn gaat iedereen eigenlijk met elkaar om en is het super gezellige sfeer en ze zeiden ja we zien heel erg dat verschil dus dat is echt heel bijzonder. Dat is ook leuk om te horen dat het effect heeft.

Voor andere jongeren in dit onderzoek, voor wie geloof geen rol lijkt te spelen om zelf iets te organiseren of mee te helpen, spelen passie en verbondenheid met anderen ook een belangrijke rol. Zij vertellen wel zin te hebben om samen met anderen iets leuks te organiseren, hebben dat al eens gedaan of doen dat nog steeds.

Jongeren die al eens hebben meegeholpen bij het organiseren van een feest (in een jongerencentrum, op school, bij de sportvereniging of in hun buurt), zeggen regelmatig dat ze dat nog een keer zouden doen als ze ervoor gevraagd worden. Of ze vertellen dat ze al zijn gevraagd voor het volgende feest en dat ook gaan doen.

Sommigen jongeren helpen mee als vrijwilliger bij het jongerencentrum The Point in Bergschenhoek. Ze helpen mee bij het organiseren van activiteiten, staan achter de bar of helpen mee in het onderhoud en beheer. Enkele jongeren zijn in het vrijwilligerswerk gerold door met een vriend(in) mee te gaan naar activiteiten in het jongerencentrum en werden vervolgens gevraagd om mee te helpen met het organiseren van feesten of om achter de bar te staan. De leuke sfeer en leuke activiteiten maakten het dat deze jongeren gingen meehelpen.

Er is een komen en gaan van de vrijwilligers in The Point, mede omdat na de leeftijd van 18 bereikt te hebben de jongeren volgens de 'regels' geen toegang meer hebben tot het jongerencentrum of omdat jongeren het te druk krijgen met anderen dingen. Van de jongeren wordt verwacht dat zij veel activiteiten zelf organiseren met ondersteuning van de jongerenwerkers. Volgens sommige jongeren werkt deze aanpak niet en zou het beter zijn als jongerenwerker de leiding zou nemen, en samen met vrijwilligers activiteiten organiseert. Dat geeft jongeren meer steun in het leren zelf iets te organiseren.

Sommige jongeren vertellen dat er vroeger in hun buurt vaak buurtfeesten werden georganiseerd, waarbij jongeren ook hielpen met het opbouwen en opruimen. Tegenwoordig lijken er minder buurtfeesten georganiseerd te worden. Dat vinden ze jammer, maar ze weten ook niet waarom er minder buurtfeesten zijn. Wat sommige jongeren missen zijn de sporttoernooien in de sporthal in Bergschenhoek: die werden door jongeren (met ondersteuning van een coach) zelf georganiseerd, en iedereen kon voor een euro meedoen. Dat wordt niet meer gedaan.

Andere jongeren hebben tot nu toe nog geen ervaring met het meehelpen bij het organiseren van een activiteit, maar zouden dat wel willen. Ze zijn dan met name geïnteresseerd om mee te helpen bij het organiseren van een feest of een filmfestival op school.

Als ik dat met een paar vriendinnen zou kunnen organiseren, zou ik het echt zeker doen.

Sommigen van hen kennen een filmfestival dat door jongerencentrum The Point werd georganiseerd, en viel erg in de smaak.

Iedereen kon gewoon aan komen lopen en je kon gewoon gratis die film kijken, en dat was echt, het was gewoon gratis. En iedereen ging met een kleedje en dat was echt heel gezellig en dat was dit jaar ook niet. Maar dat is echt een leuk idee om te organiseren.

3.5 Interesse voor maatschappij en politiek

Uit de enquête onder jongeren bleek al eerder dat zij, vergeleken met andere (maatschappelijke) onderwerpen, de minste interesse hadden voor politiek en beleid, zowel in Lansingerland als in Nederland. De interviews bevestigen dit beeld. Opvallend is echter dat zowel de enquête als de interviews laten zien dat jongeren in Lansingerland wel interesse tonen in maatschappelijke gebeurtenissen en ontwikkelingen, en zich daar op verschillende manieren mee bezig houden.

3.5.1 Politiek en jongeren: een lastige combinatie

'Politiek' en jongeren is een lastige combinatie, vinden jongeren. Weinig jongeren lijken belangstelling te hebben voor de politiek, en zeggen dat ze geen behoefte hebben om meer betrokken te worden bij politiek en beleid van de gemeente. Voor sommige jongeren is de politiek wel belangrijk omdat in de politiek besluiten worden genomen die hen aangaan. Dat gaat dan vaak over landelijke en internationale politiek, en niet of nauwelijks over politiek en beleid in Lansingerland. Sommige jongeren vinden het jammer dat ze niet mogen stemmen voor hun 18e.

3.5.2 Politiek is vaak onbegrijpelijk en niet zo cool

Voor jongeren is politiek vaak ingewikkeld en niet goed te volgen. Ze verwachten dat ze de politiek en de besluiten die worden genomen beter gaan begrijpen wanneer ze ouder zijn. Sommige jongeren vinden nadrukkelijk dat je de politiek moet begrijpen om je mening te kunnen geven.

En je moet het wel een beetje kunnen snappen voordat je je mening kan geven.

Sommige jongeren denken dat het mogelijk is om via school belangstelling voor politiek en beleid te vergroten, en meer betrokkenheid te stimuleren. Andere jongeren hebben hier hun

twijfels over: volgens hen schamen jongeren zich als ze wél interesse tonen in politieke onderwerpen (zoals bij debatteren in de klas).

Maar als je laat merken dat je het leuk zou vinden, dan word je uitgemaakt voor loser of kneus. Het is niet cool.

3.5.3 Wel belangstelling voor maatschappelijke ontwikkelingen en kwesties

Hoewel jongeren weinig belangstelling lijken te hebben voor politiek en beleid, tonen jongeren in dit onderzoek wel belangstelling voor ontwikkelingen in hun directe omgeving, in Nederland en in de wereld. Ze noemen verschillende thema's en kwesties die hen bezighouden.

Ten eerste houden jongeren zich veel bezig met directe omgeving en hun vrije tijd. Jongeren willen vooral betrokken zijn bij zaken die hen direct raken, zoals: plekken om elkaar te ontmoeten, de invloed van social media op hun zelfbeeld, thuis (buurt) en school, het vuurwerkverbod van de regering. Vooral bij deze onderwerpen vinden jongeren het goed wanneer de gemeente hierover met jongeren in gesprek gaat, want: "Alle meningen zijn belangrijk".

Ten tweede noemen jongeren onderwerpen waar ze zich in mindere of meerdere mate zorgen over maken, zoals: vrijheid van meningsuiting, milieu, armoede, zorg voor anderen, omgang tussen mensen in de samenleving, kwaliteit van nieuws, ongelijkheid (in de wereld), en oorlog en geweld in de wereld. Wanneer deze onderwerpen thuis of op school ter sprake komen, praten jongeren hier graag over mee.

Over aandacht en zorg voor elkaar:

Dat er steeds minder zorg voor de ouderen is en dat ze vereenzamen.

Anderen helpen is ook belangrijk. Dat je dat op je eigen manier kunt doen: hoe oud je ook bent, iedereen kan op de een of andere manier anderen helpen met de talenten die je hebt gekregen

Persoonlijke aandacht voor kinderen is heel belangrijk, dat ze dat niet bij de sportvereniging hoeven te halen.

Over milieu:

Jongeren krijgen vaak de schuld van milieu en straatvervuiling. Het moet juist zo zijn dat jongeren daar bij betrokken worden om het te kunnen voorkomen en daar ook iets over te zeggen hebben.

Over armoede:

In Nederland is 100 euro iets om leuke dingen mee te doen, in Afrika kun je daar een jaar van leven.

Over omgang tussen mensen:

Er mag best meer aandacht zijn voor hoe je met elkaar omgaat.

Wilders en de opmerkingen die hij maakt over meer/minder Marokkanen.

Over oorlog en geweld:

Alle landen om ons heen hebben al wel een aanslag gehad, maar Nederland nog niet. Het is dus een beetje wachten tot het gebeurt.

3.6 Inspraak van jongeren

De meeste jongeren in dit onderzoek zijn er sterk van overtuigd dat jongeren hun mening moeten kunnen geven over zaken die zij belangrijk vinden. Voor zover jongeren dat weten, gebeurt dit vooral door scholen en door verenigingen, hoewel sommige jongeren nadrukkelijk serieuzer genomen willen worden door hun school en docenten dan nu het geval is. Van de gemeente wisten veel jongeren in de enquête eigenlijk niet of deze de mening van jongeren vraagt. Er waren toen meer jongeren die menen dat de gemeente dit niet doet, en dat veel volwassenen niet weten wat jongeren interesseert. De interviews met jongeren bevestigt dit beeld. Inspraak en het serieus nemen van de ervaringen en ideeën van jongeren blijft belangrijk voor veel jongeren, maar komt in hun ervaring minder voor dan zij wensen.

3.6.1 Inspraak is belangrijk, maar komt minder voor dan gewenst

Jongeren vinden inspraak belangrijk. Ze willen graag meepraten en/of hun mening geven wanneer dat hen gevraagd wordt. Tegelijkertijd willen ze merken dat hun mening en ideeën serieus worden genomen.

Dan weet ik dat er iets aan gedaan wordt door de gemeente.

Volgens sommige jongeren is het zelfs logisch dat jongeren hun mening kunnen geven. Maar zij hebben niet de ervaring dat de gemeente (of de school) hen om hun mening vraagt.

Er worden beslissingen over ons genomen zonder dat wij gevraagd worden, dat is toch raar.

Eerst was er een veldje voor ons huis, nu is dat een speeltuin geworden. Daar hadden ze ook jongeren/kinderen bij kunnen betrekken.

Andere jongeren denken dat het nu nog niet zo erg is dat hun mening niet wordt gevraagd. Ze verwachten wel dat dit belangrijker wordt wanneer ze ouder zijn.

Nu vind ik het minder erg want we zijn nog jong, maar later is het wel belangrijker.

Sommige jongeren twijfelen ronduit of het zin heeft om hun mening te geven. Sommigen van hen hebben ervaren dat 'de gemeente' hen niet serieus neemt, anderen zijn er (ook zonder eerdere ervaringen) al van overtuigd dat het geen zin heeft.

Ik wil wel in gesprek gaan met de gemeente, maar je weet vooraf toch al dat er niets mee gaat gebeuren!

Bij sportverenigingen lijken jongeren positiever over hun inspraak: als ze het ergens niet mee eens zijn, kunnen jongeren dat uitspreken. Ze verwachten dat hun idee of klacht dan ook serieus genomen wordt. Over hun inspraak op school zijn sommige jongeren ook te spreken: zij krijgen bij vakken de kans om mee te denken, of in het mentoruur over het opnieuw inrichten van de lesuren. Ze vertellen dat het fijn was dat er serieus naar hen geluisterd werd. Sommige jongeren hebben ook positieve ervaringen met een leerlingenraad op school waarin een vertegenwoordiger uit elke klas zit, en begeleid wordt door een docent.

Andere jongeren vertellen nadrukkelijk dat ze zich door docenten op school niet serieus genomen voelen. Zo ervaren sommige jongeren dat docenten op school afwijzend reageren op

hun ideeën, omdat ze de ideeën van jongeren vaak te groot(s) en heftig vinden. Wat er dan overblijft zijn volgens deze jongeren 'suffe ideeën' en activiteiten waar niet veel mensen op af zullen komen. Hierdoor lopen deze jongeren ook niet warm voor het idee van een jongerenraad of leerlingenraad.

Van jongeren die gehoord willen worden over zaken die ze belangrijk vinden, wordt soms te veel verwacht: zij moeten hiervoor zelf het initiatief nemen en zelf actief hun mening geven. Dat werkt volgens jongeren niet echt. Volgens hen moeten gemeente of school jongeren actief benaderen en vragen, zoals dat op de basisschool gebeurt.

Op de basisschool wordt nog wel geluisterd en kijken ze naar wat ze voor je kunnen doen. Maar op de middelbare school merk je daar niks van en is er geen tijd meer voor.

3.6.2 Waar inspraak van jongeren over moet gaan

Jongeren noemen hun buurt, plekken om elkaar buiten te ontmoeten en de school als algemene onderwerpen waarover ze hun mening willen geven of willen meepraten. Sommige jongeren noemen ook specifieke situaties op school of in hun buurt die om een oplossing vragen.

Een onderwerp dat regelmatig terugkomt, is het gebrek aan hangplekken. Jongeren hebben heel erg een plek nodig om hun sociale contacten te kunnen onderhouden. Ze willen graag meedenken over hangplekken en hoe dat het beste geregeld kan worden. Andere jongeren vertellen dat hun buurt saai ('doods') is, en zouden wat meer levendigheid willen. Zij denken dat toegang tot openbaar vervoer hierbij zou kunnen helpen.

Op school willen sommige jongeren meer aandacht voor goede faciliteiten in en om de school, en voor de planning van lesroosters en overhoringen. Zo vinden jongeren die al een tijd in een noodgebouw onderwijs krijgen, het gebouw lelijk. Verder vinden ze de fietsenstallingen onhandig en onlogisch geplaatst, waardoor leerlingen regelmatig 'in de file' (voor de fietsenstalling) staan. Lesroosters veranderen regelmatig, soms zelfs aan het begin van de dag. Jongeren die vroeg op de fiets moeten naar school, missen daardoor de berichten over wijzigingen in de eerste uren, en komen daar pas op school achter. Tot slot vinden sommige leerlingen het vervelend wanneer schriftelijke overhoringen pas een of enkele dagen van tevoren worden aangekondigd. Ze willen niet alleen aandacht voor deze zaken, maar willen vooral ook meer serieus genomen worden.

3.6.3 Manieren om inspraak te organiseren

Jongeren hebben verschillende ideeën over hoe inspraak georganiseerd kan worden, en over hoe je dat juist niet moet doen.

- Jongeren zitten veel online, dus je kan ze ook via een digitale enquête bevragen. Volgens sommige jongeren vullen jongeren een digitale enquête niet zomaar in, en werkt het beter door ze de enquête op school (tijdens een les) in te laten vullen: “Jongeren morgen best een beetje gepusht worden om hun mening te geven, anders doen ze het überhaupt niet.”
- Gebruik social media (via Instagram posts en delen van andere oproepen), maar niet Facebook: “Facebook is nooit in geweest, alles is nu op Instagram.” Zorg voor een goed onderhouden account. Via zo’n account kan dan informatie/nieuwtjes verspreid worden waarbij de inwoners (vooral jongeren) hun mening kunnen geven. Stel vragen zoals: vinden jullie dat leuk (ja of nee). De onderwerpen die veel stemmen ontvangen zouden dan bij de gemeente terecht kunnen komen en zo meer aandacht kunnen krijgen.
- Ga de straat op, en ga in gesprek met jongeren.
- Laat de burgemeester een keer op school komen en die kan dan in gesprek met leerlingen over wat zij belangrijk vinden. Of hij (of iemand anders van de gemeente) komt naar school met een specifiek thema en vraagt daarover de mening van jongeren: wat zij eraan kunnen verbeteren, hoe zij dat zien en hoe zij dat probleem kunnen oplossen.
- Organiseer een panelgesprek / een groepsinterview of gewoon een gesprek: jongeren voelen zich dan gehoord. Nodig jongeren uit via een brief. Wie het een interessant onderwerp vindt, komt wel. Volgens sommige jongeren werkt het overigens niet om ze uit te nodigen voor een gesprek op het gemeentehuis. Zij verwachten dat jongeren daar niet naar toe gaan.
- Organiseer een leerlingenraad of een leerlingenparlement op school, met een vertegenwoordiger uit elke klas. Deze leerlingen gaan met elkaar in gesprek over zaken die belangrijk zijn voor leerlingen op school, maken plannen en nemen besluiten. Zet er ook een docent bij die hen kan begeleiden. Over deze aanpak zijn sommige jongeren juist sceptisch.

Naast deze vormen voor het raadplegen, vragen van meningen, en inspraak geven sommige jongeren ook aan dat volwassenen aandacht moeten hebben voor de houding waarmee ze in gesprek gaan met jongeren.

Praat met een open hart.

Wees vriendelijk.

Respecteer ons, probeer ons te begrijpen, en neem ons serieus.

4 Conclusies

4.1 Jongeren en hun omgeving

Jongens en meisjes in Lansingerland zijn over het algemeen tevreden over de buurt waar ze wonen, over hun relaties en contacten met mensen in hun omgeving en over de mogelijkheden voor steun en werk. Dat geldt voor jongens en meisjes in alle drie de woonkernen. Verschillende kenmerken van hun buurt en omgeving maakt dat jongeren tevreden zijn: de fysieke omgeving, de rust, schone parken en straten, goede omgang tussen buurtbewoners, en een veilige omgeving waar weinig 'raars' gebeurt.

Jongeren die niet naar het jongerencentrum gaan (ook omdat er bijvoorbeeld geen inloop of activiteit is), of sporten of naar een vereniging of uitgaansgelegenheid gaan of kunnen, en elkaar toch willen ontmoeten, wordt het soms erg moeilijk gemaakt om dat buiten te doen. Jongeren verklaren dit door een gebrek aan fysieke plekken voor jongeren in hun buurt om elkaar te ontmoeten. Daarbij lopen sommige jongeren ook nadrukkelijk aan tegen negatieve beelden en reacties die volwassenen hebben.

Soms zijn het jongeren zelf die met hun ongewenste gedrag het voor de meerderheid van jongeren verpesten. Vaker zijn het volwassenen die jongeren over één kam scheren, en een eenzijdig en negatief beeld van jongeren hebben. Jongeren die daar last van hebben, willen nadrukkelijk dat volwassenen stoppen met hun negatieve kijk en reacties op jongeren.

4.2 Jongeren en vrije tijd

Jongeren in Lansingerland hebben veel verschillende vrijetijdsbestedingen die zowel binnen- als buitenshuis plaatsvinden. Volgens de jongeren zijn er genoeg verenigingen in Lansingerland om je bij aan te sluiten. Niet iedereen heeft zich aangesloten bij een vereniging, maar degene die het wel doen, laten een grote variatie zien. Veel jongeren voetballen na schooltijd op veldjes en op straat, maar vinden dat daar hekken omheen gezet mogen worden. Ook zouden ze graag een groot grasveld willen, waar ze ongestoord kunnen spelen. Tijdens buitenspelen en buiten chillen krijgen kinderen en jongeren namelijk wel eens commentaar van buurtbewoners.

Jongeren zijn lang niet zo veel meer buiten te zijn als vroeger, zeggen veel jongeren. Zij zien hiervoor verschillende verklaringen. Een druk bestaan door school en andere activiteiten of verplichtingen, en door de tijd die ze besteden aan smartphone en games lijken jongeren het buiten leven in te ruilen voor binnen. Ook afspreken met vrienden gebeurt vaker binnen. Sommige jongeren vermoeden ook dat de nieuwe alcoholwet hier grote invloed op heeft, om die wet die jongeren beperkt in het op stap gaan. Een belangrijkere reden is dat er weinig plekken buiten zijn ('hangplekken') waar jongeren elkaar kunnen ontmoeten. Jongeren hebben behoefte hebben aan meer plekken om elkaar buitenshuis te ontmoeten,

zonder weggestuurd te worden. Jongeren willen anderen niet tot last zijn en begrijpen het soms als ze weggestuurd worden. Echter zijn er naast het jongerencentrum The Point niet veel mogelijkheden voor jongeren. Dit centrum is daarnaast ook niet voor alle jongeren een goede uitvalbasis, omdat het bijvoorbeeld niet in het eigen dorp ligt. Een beschutte plek is voor veel jongeren een grote wens.

4.3 Lid van een vereniging

Jongeren vertellen in dit onderzoek regelmatig dat er in Lansingerland te weinig te doen is voor jongeren. Aan de andere kant zijn er jongeren die niets of weinig lijken te missen, en hun handen vol hebben aan zowel school als andere activiteiten. Er worden geen verenigingen of mogelijkheden gemist, behalve misschien een trampolinepark en een basketbalvereniging in Bleiswijk.

4.4 Actief meedoen

Jongeren zeggen weinig tot geen vrijwilligerswerk te doen of dingen te organiseren, maar blijken wel actief in school, (sport)vereniging, buurt, scouting, kerk en jongerenwerk. Vaak vinden jongeren hun bijdrage niet gelden als vrijwilligerswerk. De term vrijwilligerswerk klinkt voor veel jongeren als iets verplichts of als 'werk', wat zij niet zo ervaren. Jongeren die actief zijn in het algemene of kerkelijke jongerenwerk, maar ook jongeren die elders actief zijn wijzen twee belangrijke motieven voor vrijwilligerswerk aan: je doet iets wat je leuk vindt, en je doet het samen met anderen waarmee je een band hebt. Veel jongeren die actief zijn, worden hiervoor gevraagd door andere 'vrijwilligers', begeleiders of docenten die ze kennen. Jongeren vinden het belangrijk dat jongeren actief benaderd worden, gevraagd worden, en op weg worden geholpen om zelf iets (mee) te organiseren.

4.5 Interesse voor maatschappij en politiek

Hoewel jongeren weinig belangstelling lijken te hebben voor politiek en beleid, tonen jongeren in dit onderzoek wel belangstelling voor ontwikkelingen in hun directe omgeving, in Nederland en in de wereld. Ze noemen verschillende thema's en kwesties die hen bezighouden.

Ten eerste houden jongeren zich veel bezig met directe omgeving en hun vrije tijd. Jongeren willen vooral betrokken zijn bij zaken die hen direct raken, zoals: plekken om elkaar te ontmoeten, de invloed van social media op hun zelfbeeld, thuis (buurt) en school, het vuurwerkverbod van de regering. Vooral bij deze onderwerpen vinden jongeren het goed

wanneer de gemeente hierover met jongeren in gesprek gaat, want: “Alle meningen zijn belangrijk”.

Ten tweede noemen jongeren onderwerpen waar ze zich in mindere of meerdere mate zorgen over maken, zoals: vrijheid van meningsuiting, milieu, armoede, zorg voor anderen, omgang tussen mensen in de samenleving, kwaliteit van nieuws, ongelijkheid (in de wereld), en oorlog en geweld in de wereld. Wanneer deze onderwerpen thuis of op school ter sprake komen, praten jongeren hier graag over mee.

4.6 Inspraak van jongeren

De meeste jongeren in dit onderzoek zijn er sterk van overtuigd dat jongeren hun mening moeten kunnen geven over zaken die zij belangrijk vinden. Dit gebeurt nu vooral door scholen en door verenigingen, hoewel sommige jongeren nadrukkelijk serieuzer genomen willen worden door hun school en docenten dan nu het geval is. Van de gemeente weten veel jongeren niet of deze de mening van jongeren vraagt. Er zijn meer jongeren die menen dat de gemeente dit niet doet, en dat veel volwassenen niet weten wat jongeren interesseert. Inspraak en het serieus nemen van de ervaringen en ideeën van jongeren blijft belangrijk voor veel jongeren, maar komt in hun ervaring minder voor dan zij wensen.

Jongeren noemen hun buurt, plekken om elkaar buiten te ontmoeten en de school als algemene onderwerpen waarover ze hun mening willen geven of willen meepraten. Sommige jongeren noemen ook specifieke situaties op school of in hun buurt die om een oplossing vragen. Voor de manier waarop inspraak van jongeren kan worden georganiseerd, geven jongeren verschillende ideeën en tips.

- Stel vragen aan jongeren via een digitale enquête, een schriftelijke enquête in de klas, social media (bij voorkeur Instagram, niet Facebook), straatinterviews, groepsgesprekken.
- Laat de burgemeester of een ambtenaar op school langskomen of in het jongerencentrum om een gesprek te voeren over wat jongeren vinden van een bepaald onderwerp.
- Organiseer een leerlingenraad of een leerlingenparlement op school, met een vertegenwoordiger uit elke klas. (niet alle jongeren vinden dit een goed idee)

Van jongeren die gehoord willen worden over zaken die ze belangrijk vinden, wordt soms te veel verwacht: zij moeten hiervoor zelf het initiatief nemen en zelf actief hun mening geven. Dat werkt volgens jongeren niet echt. Volgens hen moeten gemeente of school jongeren actief benaderen en vragen, zoals dat op de basisschool gebeurt. Hierbij moet niet alleen aandacht zijn voor het onderwerp, maar ook voor de houding waarmee volwassenen met jongeren in gesprek gaan: *Respecteer ons, probeer ons te begrijpen, en neem ons serieus.*

4.7 Slotbeschouwing: versterken van de participatie van jongeren

Met het kwalitatieve onderzoek onder jongeren in Lansingerland hebben we beoogd om meer te weten te komen over hoe jongeren participeren, en wat hun participatie eventueel verder kan versterken.

Dit onderzoek laat zien dat jongeren in Lansingerland veel ondernemen in hun vrije tijd, zowel binnen als buiten. Interviews met jongeren in de drie woonkernen laten verder zien dat jongeren keuzes moeten maken in wat ze wel en niet kunnen doen met de vrije tijd die ze hebben. Hoewel onder jongeren de indruk bestaat dat veel jongeren, na de basisschoolleeftijd, steeds minder buiten te vinden zijn, blijkt dat veel jongeren actief zijn in hun vrije tijd op allerlei gebieden. Veel jongeren sporten, zijn lid van verenigingen en clubs, gaan uit in en buiten Lansingerland, hebben werk of bijbaantjes, of zetten zich vrijwillig in voor hun buurt, op school, in (sport)verenigingen, in het lokale jongerenwerk of in landelijke (jeugd)organisaties. Opvallend is dat veel van de jongeren die zich actief inzetten, dit niet altijd zien als vrijwilligerswerk, maar als activiteiten die ze zelf leuk vinden en leuk zijn voor anderen, of als activiteiten waarmee ze iets kunnen doen waarmee ze anderen kunnen helpen.

Aan de andere kant zijn er een aantal gebieden waar jongeren meer mogelijkheden en ondersteuning voor hun participatie wensen. Het gaat om vier gebieden waar participatie van jongeren (verder) versterkt kan worden.

4.7.1 Geef jongeren fysiek en sociaal de ruimte om elkaar vrij te ontmoeten

Voor een deel van de jongeren in dit onderzoek en hun sociale leven is het belangrijk om ook buiten vaste structuren van school, vereniging of club, en uitgaansgelegenheden elkaar buiten te kunnen ontmoeten. Hierbij is het elkaar ontmoeten, elkaar zien en elkaar spreken zelf het doel – in het dagelijks taalgebruik ‘hangen’ of ‘chillen’. Het knelpunt dat jongeren ervaren is dat er niet genoeg geschikte plekken zijn waar ze dit kunnen doen, zonder door omwonenden als overlast gevend ervaren te worden en/of door politie en buurtwacht weggestuurd te worden. Het aanwijzen van, bij voorkeur, overdekte plekken in de buitenruimte waar ze elkaar kunnen ontmoeten zonder weggestuurd te worden, is een grote wens onder jongeren. Naast fysieke plekken hebben jongeren ook behoefte aan steun bij het omgaan met negatieve reacties van omwonenden op hun aanwezigheid buiten. Dit geldt overigens niet alleen voor zogenoemde ‘hangplekken’, maar voor sommige jongeren ook op straat en in winkelgebieden, en met name in supermarkten. Dit zijn eveneens plekken waarover jongeren regelmatig melden dat ze het gevoel hebben in de gaten gehouden te worden vanuit een verwachting dat jongeren ongewenst gedrag zullen vertonen.

4.7.2 Benader en begeleid jongeren actief voor flexibele en vrijwillige inzet

Jongeren die zich actief inzetten, doen dit soms eenmalig, soms vaker en soms voor langere duur. Hoe lang en frequent jongeren zich vrijwillig willen inzetten, hangt af van hun eigen wensen hierin en van andere activiteiten waaraan ze hun vrije tijd willen besteden. Tevens is van invloed of ze actief benaderd worden om zich vrijwillig in te zetten, en hoeveel praktische steun en aanmoediging ze hierbij krijgen. Jongeren menen dat hun motivatie om zich actief in te zetten afhankelijk is van drie invloeden. Ten eerste: worden ze actief benaderd en gevraagd om mee te doen, bij voorkeur door bekenden? Ten tweede: gaat het om activiteiten die ze zelf leuk vinden of belangrijk vinden om te doen? Ten derde: krijgen ze voldoende steun, aanmoediging en voorbeelden van ervaren vrijwilligers of professionals om zich te ontwikkelen in het zelfstandig uitvoeren van hun vrijwilligerstaken. Hoe meer ze hierbij actief begeleid worden, hoe groter de kans dat ze gemotiveerd raken om vaker en langer als vrijwilligers actief te zijn.

4.7.3 Neem meningen en ideeën van leerlingen op school serieus

Jongeren hebben verschillende ervaringen met inspraak en participatie op school. Het succes van verschillende vormen van participatie op school (klassenvertegenwoordiging, leerlingengraad, feestcommissies) blijkt afhankelijk van de mate waarin leerlingen zich door school en/of leerkrachten serieus genomen voelen. Naarmate ze ervaren dat hun meningen en ideeën serieus genomen worden over schoolroosters, communicatie met leerlingen of activiteiten buiten de lessen serieus worden genomen, zijn en blijven leerlingen gemotiveerd om hun mening te geven, en actief bij te dragen aan activiteiten in en van hun school.

4.7.4 Maak gemeente, jeugdbeleid en beleidsmakers zichtbaar voor jongeren

De gemeente is voor veel jongeren de grote onbekende waar het gaat om het jeugdbeleid en de mogelijkheden voor effectieve inspraak en participatie van jongeren. Veel jongeren weten eigenlijk niet goed wat de gemeente allemaal doet en besluit op onderwerpen en gebieden die voor jongeren belangrijk zijn, noch welke mogelijkheden er nu zijn om daarover mee te denken en mee te praten. Jongeren lijken weinig belangstelling te hebben voor gemeentelijke politiek en beleidsprocessen. Wel tonen ze belangstelling voor diverse maatschappelijke thema's, zowel dichtbij huis als verder weg, en vinden ze het belangrijk dat ze in hun omgeving hun mening kunnen geven en mee kunnen praten over jeugdbeleid. Ze vinden het daarbij belangrijk dat ze goed geïnformeerd worden door de gemeente, omdat ze goede en betrouwbare informatie zien als voorwaarde om hun mening te kunnen geven. Jongeren hebben in dit onderzoek verschillende ideeën aangedragen om de gemeente en het jeugdbeleid zichtbaar en toegankelijk te maken voor jongeren, en in actieve dialoog met jongeren te gaan.

4.8 Resultaten en actiepunten uit de eindbijeenkomst

Op 6 december 2017 werd een interactieve eindbijeenkomst gehouden over de resultaten uit het onderzoek met circa 46 deelnemers: jongeren (12–18 jaar), ouders vertegenwoordigers van de gemeente (wethouder Jeugd, raadsleden van alle fracties, en beleidsambtenaren Jeugd), vertegenwoordigers van het voortgezet onderwijs, jongerenwerk, verenigingen en anders organisaties. Doel van deze bijeenkomst was om in dialoog met elkaar te bespreken en met ieders creativiteit te bedenken wat er nodig is om de maatschappelijke participatie van jongeren te versterken in Lansingerland.

Hieronder is het programma van de interactieve bijeenkomst opgenomen, en zijn de resultaten en actiepunten uit de dialoog beschreven. Deze actiepunten zijn door de wethouder Jeugd van de gemeente Lansingerland aan het einde van de bijeenkomst gepresenteerd, en vervolgens verder uitgewerkt in het gemeentelijke actieplan “Beleidsaccent Pubers in de Spotlight” (Afdeling Economische & Maatschappelijke Ontwikkeling, 5 december 2017). De tekst hieronder is een samenvatting van de tekst uit het gemeentelijke actieplan.

4.8.1 Programma

17:45 Inloop met hapje en drankje: gelet op het tijdstip zorgen we voor broodjes en soep.

18:30 Welkom door Jeroen Heuvelink, wethouder Jeugd: waarom zijn we hier?

18:40 Onderzoekers vertellen: wat hebben jongeren in het onderzoek verteld?

19:00 Dialoogtafels: hoe gaan we samen aan de slag met en voor jongeren?

19:45 Uitwisseling van onze ideeën: wat hebben we ontdekt en bedacht? Wat willen we graag?

20:15 Afsluiting Jeroen Heuvelink, wethouder Jeugd: hoe gaan we samen met jongeren verder?

4.8.2 Versterken maatschappelijke participatie: resultaten en actiepunten

Jongerencommunicatie

Jongeren willen graag meer en beter geïnformeerd worden over zaken die voor jongeren interessant zijn in de gemeente. Hierbij denken zij aan veel verschillende onderwerpen, bijvoorbeeld activiteiten en feestjes gericht op de jeugd, maar ook serieuze onderwerpen als voorlichtingsbijeenkomsten en mogelijkheden voor jongeren om hun stem te laten horen. Om

jongeren te bereiken, is het belangrijk om aan te sluiten bij de belevingswereld van de jongeren zelf, zowel voor wat betreft communicatiemiddel (papier, internet en Facebook zijn 'uit', Instagram, Snapchat en Whatsapp zijn in) als qua boodschap (aantrekkelijke onderwerpen en toon, frequente updates, overzichtelijke berichten: als aansprekend voorbeeld werd het instagramkanaal van NOSkort genoemd). De gemeente Lansingerland gaat in 2018 in overleg met een groep jongeren (een) instrument(en) voor jongerencommunicatie ontwikkelen. Jongeren die dit willen hebben zich tijdens de eindbijeenkomst al gemeld.

Jongereninspraak

Een van de belangrijkste conclusies van zowel het onderzoek als de eindbijeenkomst is dat jongeren meer betrokken willen worden bij de zaken die hen aangaan en interesseren. Tijdens de eindbijeenkomst gaven veel jongeren aan dat zij het gevoel hebben dat er niet zo vaak naar hun mening gevraagd wordt. En als dit dan wel gebeurt, hebben jongeren vaak het gevoel dat er niet of nauwelijks naar hen geluisterd wordt. In het gesprek over dit onderwerp komt naar voren dat het hierbij dan niet alleen om de inhoud van het gesprek gaat, maar ook om de manier waarop dit gesprek gevoerd wordt (proces). Belangrijke tips hiervoor van jongeren zijn: duidelijk communiceren waar en wanneer jongeren hun mening kunnen geven, van tevoren aangeven wat er met deze mening gedaan wordt en hierover een duidelijke terugkoppeling geven. De gemeente Lansingerland gaat in 2018 verschillende mogelijkheden onderzoeken voor het opzetten van een structureel orgaan voor jongereninspraak – de beste opzet hiervoor kiest en operationaliseert de gemeente in samenspraak met jongeren.

Chillplekken

Het onderwerp waar met kop en staart het meest over gesproken wordt met jongeren betreft het 'hangen' in de openbare ruimte. Er is onder zeer veel jongeren behoefte aan informele plekken waar 'gehangen' kan worden met leeftijdsgenoten, zonder weggestuurd te worden door politie of buurtbewoners. Het gaat hierbij dus niet zozeer om plekken waar iets 'moet', of georganiseerd wordt, maar puur om een fysieke plek waar ontmoetingen met gelijkgestemden plaats kunnen vinden. Jongeren hebben zelf vaak een goed beeld hebben van wat wel en niet acceptabel is, niet alleen voor zichzelf maar ook voor de omgeving. De gemeente Lansingerland erkent nut en noodzaak om informele ontmoetingsplekken voor jongeren te faciliteren, en gaat in 2018 een aantal van deze plekken aanwijzen in onze gemeente: aantrekkelijke plekken waar deze ontmoetingen plaats kunnen vinden, zonder overlast voor de omgeving en/of ongewenst gedrag. Bij deze aanpak staan drie onderdelen centraal: inventariseren van (fysieke) plekken, afspraken maken met jongeren en omgeving, en inrichten van hangplekken.

Ruimte voor initiatief

Een van de breedst gedragen verzuchtingen tijdens de eindbijeenkomst was dat er eigenlijk niet zoveel voor jongeren gebeurt in Lansingerland. Tegelijkertijd hebben jongeren heel veel

suggesties en ideeën voor activiteiten, zoals festivals, filmavonden en discussiebijeenkomsten. Zij geven hierbij ook aan dat ouderen vaak niet goed weten wat jongeren leuke en aantrekkelijke activiteiten vinden. De gemeente Lansingerland wil daarom jongeren stimuleren om zelf initiatief te nemen en te zorgen dat de georganiseerde activiteiten aansluiten bij de belevingswereld en wensen van de jongeren zelf. De gemeente zal hiervoor initiatieven voor en door jongeren ondersteunen met een regelluwe subsidie.

Flitsvrijwilligers

Opvallend is dat Lansingerlandse jongeren relatief veel aan vrijwilligerswerk doen, maar dit beeld niet van zichzelf hebben. Uit het onderzoek blijkt dat zij veel van de activiteiten die wij hieronder verstaan niet beschouwen als vrijwilligerswerk. Zoals een van de jongeren het zegt: *“Je helpt gewoon, ik vind het niet echt werk”*. Hieruit blijkt dat het traditionele beeld van en beleid ten aanzien van vrijwilligerswerk niet perse meer aansluit bij de belevingswereld van jongeren. De gemeente gaat daarom in overleg met verenigingen en maatschappelijke partners om te onderzoeken hoe de inzet van vrijwilligers geflexibiliseerd kan worden, en op welke wijze ze dit gezamenlijk kunnen ondersteunen.

